

دستورالعمل اجرایی محاسبه موجودی انتشار گازهای گلخانه ای و تدوین گزارش کشوری

با عنایت به ابلاغ سیاستهای کلی محیط زیست مبنی بر مدیریت تغییرات اقلیم ، گسترش اقتصاد سبز و کم کربن و با توجه به لزوم پایش آسیب پذیری ، ایجاد تاب آوری و تقویت ظرفیت سازگاری در قبال تغییر اقلیم ، دستورالعمل اجرایی محاسبه موجودی انتشار گازهای گلخانه ای و تدوین گزارش کشوری به شرح زیر تدوین و جهت اجرا به دستگاه های اجرایی کشور اعلام می شود .

۱ - هدف

هدف از این دستورالعمل ، محاسبه موجودی انتشار گازهای گلخانه ای در قلمرو جمهوری اسلامی ایران به تفکیک بخش های مختلف و تدوین گزارش کشوری در بازه زمانی مشخص و بر اساس موازین اشاره شده در راهنمای ملی موجودی انتشار می باشد .

۲ - تعاریف

الف (راهنمای)

۲۰۰۶ : راهنمایی است که توسط در سال ۲۰۰۶ به منظور تدوین موجودی انتشار ملی تهیه شده و تا کنون مورد استفاده کشورهای عضو کنوانسیون تغییر آب و هوای سازمان ملل متحد قرار گرفته است .

ب (موجودی انتشار : سیاهه ای

از برآوردهای انتشار و حذف گازهای گلخانه ای به تفکیک بخشهای مختلف در کل کشور برای یک دوره زمانی مشخص (یک سال) است که در این دستورالعمل با عنوان موجودی انتشار به آن ارجاع داده می شود .

تبصره ۱ : موجودی

انتشار برای سال تقویمی (شمسی) تدوین می شود . در مواردی که اطلاعات لازم در دسترس نباشد ، از روشهای محاسباتی مناسب مانند میان یابی ، درون یابی و برون یابی اطلاعات دیگر سالها استفاده می شود .

تبصره ۲ : موجودی انتشار گازهای گلخانه ای (شامل ۳ ، ، ، ، ، ، ، ۲ و ۶) برای چهار بخش کلی با عناوین زیر تهیه می شود :

انرژی ()

فرآیندهای صنعتی و استفاده از محصول ()

کشاورزی ، جنگلداری و کاربری اراضی ()

پسماند ()

ج) گزارش موجودی انتشار : گزارش موجودی انتشار یک گزارش جامع و مکتوب از نتایج موجودی

انتشار به همراه تمامی روش شناسی ها و داده های استفاده شده برای برآورد میزان انتشار و حذف گازهای گلخانه ای از منابع مختلف در سطح کشور می باشد ؛ که بخشهای مختلف آن توسط دستگاه های اجرایی (به عنوان گزارش دهنده) تهیه شده و توسط سازمان حفاظت محیط زیست (به عنوان تجمیع کننده) تکمیل و بازبینی شده و در قالب مشخصی (بر اساس راهنمای ملی موجودی انتشار) یکپارچه سازی می شود .

تبصره ۱ : گزارش موجودی انتشار در سطح کشوری تهیه شده و به کارگروه ملی تغییر اقلیم ارائه می شود .

تبصره ۲ : گزارش موجودی انتشار به صورت سالانه تهیه می شود .

د) راهنمای ملی موجودی انتشار : راهنمایی است که بر اساس ۲۰۰۶ و شرایط ملی کشور تدوین شده و در این دستورالعمل از آن به عنوان راهنمای ملی نام برده می شود . این راهنما ، تمامی قواعد و الزامات تدوین موجودی انتشار در بخشهای مربوطه را در نظر گرفته و در عین حال به گونه ای تدوین شده است که با شرایط و ویژگی های خاص آن بخش ها در کشور تطابق و سازگاری داشته باشد .

تبصره ۱ : راهنمای ملی که این دستورالعمل به آن ارجاع داده ، جداول گزارش دهی استاندارد شده ای را ارائه کرده است .

تبصره ۲ : راهنمای ملی شامل هفت فصل است که فصول سوم تا ششم آن راهنمایی های لازم در خصوص نحوه محاسبه موجودی انتشار ملی را برای بخشهای چهارگانه فوق الذکر ارائه داده است .

تبصره ۳ : بخش آخر هر یک از فصل های سوم تا ششم

، با عنوان راهنمای ملی جمع آوری موجودی انتشار گازهای گلخانه ای ، به طور اختصاصی برای کشور ایران تهیه شده و هدف آن ارائه راهنمایی برای استفاده صحیح و راحت از مطالب راهنمای ملی است .

ه) سامانه جامع موجودی انتشار : کلیه فرآیندهای گردآوری ، ثبت ، ارسال و دریافت داده های مورد نیاز

برای تدوین موجودی انتشار از طریق سامانه -سامانه جامع موجودی انتشار- انجام می پذیرد . در این سامانه ، حوزه عملکردی دستگاه های اجرایی مشخص شده و سطوح دسترسی متناسب با حوزه های عملکردی فراهم شده است . به منظور سهولت و تسریع فرآیند ، کلیه جداول و داده های مورد نیاز برای تدوین موجودی انتشار گازهای گلخانه ای در این سامانه مشخص و ضرایب انتشار پیش فرض در آن ارائه شده است .

تبصره ۱ : سامانه جامع موجودی انتشار در سازمان محیط زیست مستقر بوده و دسترسی به این سامانه برای کلیه دستگاه ها مقدور می باشد .

تبصره ۲ : کلیه دستگاه ها بر اساس جدول شماره (۱) موظف به بارگذاری اطلاعات در سامانه جامع موجودی انتشار هستند .

۳ - فرآیند تدوین موجودی انتشار

این فرآیند شامل مراحل زیر است :

۱ - آغاز فرآیند با تعیین سال موجودی انتشار مد نظر و فراهم کردن دسترسی به سامانه های اجرایی (توسط سازمان حفاظت محیط زیست) .

۲ - گردآوری آمار و اطلاعات مورد نیاز و ثبت آنها در بخشهایی از سامانه که دسترسی داده شده است (توسط کلیه دستگاه های اجرایی ذیربط بر اساس جدول شماره ۱) .

۳ - محاسبه موجودی انتشار بخش های مختلف (توسط کلیه دستگاه های اجرایی ذیربط بر اساس جدول شماره ۱) .

۳ - حصول اطمینان از وحدت رویه و کنترل کیفیت و صحت داده های ثبت شده در سامانه (توسط سازمان حفاظت محیط زیست) .

۴ - ارسال گزارش تفصیلی شامل فرضیات ، روش شناسی های استفاده شده و برآورد عدم قطعیت به سازمان حفاظت محیط زیست (توسط کلیه دستگاه های اجرایی جدول شماره ۱) .

۴ - تدوین موجودی انتشار بر اساس تلفیق نتایج تمامی بخشها و گزارش های دریافتی (توسط سازمان حفاظت محیط زیست) .

تبصره ۱ : موارد احتمالی دوبارشماری ، از قلم افتادن و تکمیل اطلاعات لازم در مرحله گردآوری آمار و اطلاعات باید

مطابق با راهنمای ملی بررسی شده و اقدامات لازم اتخاذ شوند . با توجه به لزوم هماهنگی بین دستگاه های اجرایی در این راستا ، دستگاه های اجرایی مسئول و همکار در هر بخش به شرح بند ۴ معرفی شده است .

۴ - مسئولیت دستگاه های اجرایی به تفکیک بخشهای موجودی انتشار

دستگاه های اجرایی مسئولیت تکمیل بخشهای مختلف موجودی انتشار را بر اساس تقسیم بندی جداول زیر بر عهده دارند .

جدول شماره ۱ - دستگاه های مسئول و همکار به تفکیک بخش های مختلف

□ - عنوان بخش □ راهنمای تدوین □ دستگاه مسئول □ دستگاه های همکار □

□ --- □ --- □ --- □

□ انرژی (□□□□□□) □ فصل سوم راهنمای ملی □ وزارت نفت □ وزارت نیرو ، وزارت صنعت ، معدن و تجارت ، وزارت راه و شهرسازی ، وزارت جهاد کشاورزی □

□ فرآیندهای صنعتی و استفاده از محصول (□□□□) □ فصل چهارم راهنمای ملی □ وزارت صنعت ، معدن و تجارت □ وزارت نفت ، وزارت نیرو □

□ کشاورزی ، جنگلداری و کاربری اراضی (□□□□□) □ فصل پنجم راهنمای ملی □ وزارت جهاد کشاورزی □ سازمان حفاظت محیط زیست □

□ پسماند (□□□□□) □ فصل ششم راهنمای ملی □ وزارت کشور □ وزارت نفت ، وزارت نیرو ، وزارت صنعت ، معدن و تجارت □

جدول شماره ۲ - بخش های مختلف موجودی انتشار به تفکیک دستگاه های اجرایی

□ دستگاه □ بخش انرژی □ بخش □□□□ □ بخش □□□□□ □ بخش پسماند □

□ --- □ --- □ --- □

□ وزارت نفت □ مسئول □ همکار □ □ همکار □

□ وزارت صنعت ، معدن و تجارت □ همکار □ مسئول □ □ همکار □

□ وزارت جهاد کشاورزی □ همکار □ □ مسئول □ □

□ وزارت کشور □ □ □ □ مسئول □

وزارت نیرو همکاری همکاری همکاری

وزارت راه و شهرسازی همکاری همکاری

سازمان حفاظت محیط زیست همکاری همکاری

تبصره ۱: طبق جداول فوق، دستگاه مسئول مسئولیت محاسبه

و گزارش دهی موجودی انتشار بخشهای مربوطه را بر عهده داشته و در صورت نیاز از همکاری دستگاه همکاری و یا سایر نهادهای ملی و اجرایی کشور برای دریافت آمار و اطلاعات مورد نیاز استفاده خواهد کرد.